N°. 272. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten het zegelregt en briefporten.

VRIJDAG 16 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den November 1860, n°. 55, is aan jhr. mr. *W. A. C. de Jonge*, secretaris-generaal bij het Departement van Justitie, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van officier der orde van het Legioen van Eer, hem door Z. M. den Keizer der Franschen geschonken.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den November 1860, n°. 56, is aan mr. *W. J. baron d'Ablaing van Giessenburg*, referendaris bij het Departement van Justitie, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van de Poolster, hem door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen geschonken.

Bij Koninklijk besluit van 14 November 1860, n°. 52, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan:

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen.	Art. der wet van den 9den Mei 1846 (*Stbl.* n°. 24), in verband met de wet van den 3den Mei 1851 (*Stbl.* n°. 49), krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionering.
G. P. H. Zahn,	inspecteur der registratie in Overijssel	f 1164	6 en 48	verkregen regten
C. A. Kelk,	commies der 2de kl. bij 's Rijks belastingen te Middelharnis	482	5 en 43	ligchaamsgebrek.
J. Erckens of Erkens,	idem 3de kl. te Maashees	157	idem	idem
H. Strankinga,	idem 3de kl. te Delfzyl	296	idem	idem
H. Toby,	idem 3de kl. te Eindhoven	247	idem	idem
M. Reddingius, wed. van C. L. van Woelderen,	in leven ontvanger der dir. bel. te Dordrecht	1159	50 en 51	verkregen regten
P. Commissaris, wed. van M. Baden,	in leven commies der 2de kl. bij 's Rijks belast. te Bergen op Zoom	130	63	idem
J. M. Chanlier, wed. van A. Hansum,	in leven landmeter der 1ste klasse	360	50 en 51	idem
G. van der Haar, wed. van G. [illegible],	in leven Rijksroeijer te Deventer	87	idem	idem

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den dezer, n°. 48, is aan den luitenant ter zee der 2de klasse *J. P. C. Gravenhorst*, dienende in Oost-Indie, op zijn verzoek, eervol ontslag uit de zeedienst verleend, met den laatsten der maand, waarin dit besluit ter zijner kennis zal worden gebragt.

Bij besluiten van den 14den November 1860, nos. 59 en 61, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen:

tot 2den luitenant-kwartiermeester bij het leger in Oost-Indie, den sergeant *A. A. Rip*, van het 4de regement infanterie;

tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) bij den plaatselijken staf, den 2den luitenant van dien staf *J. F. de Pauw*, plaatselijke adjudant der 2de klasse te Rotterdam;

bij het wapen der artillerie, bij den staf van het wapen, den 2den luitenant van dien staf *J. J. Mathijsen*, magazijnmeester der artillerie van de 3de klasse te Woudrichem.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het gerucht dat de Fransche troepen weldra Rome en den Kerkelijken Staat zullen ontruimen, wordt door *la Patrie* en *le Pays*, twee ministeriele dagbladen van Parijs, voor onwaar verklaard. Het laatst genoemde blad voegt daarbij zelfs, dat zich in de betrekking tusschen den Heiligen Stoel en Frankrijk geene verkoeling heeft voorgedaan.

— Het *Journal de Bruxelles*, hetwelk omtrent de Romeinsche aangelegenheden beter onderrigt kan zijn dan andere dagbladen, deelt een schrijven uit Rome van den 6den dezer mede, waarin het volgende voorkomt: »Dat het pauselijke gouvernement het vaste voornemen heeft wederom een leger zamen te stellen, mag men voor zeker houden, al is ook het tegendeel in vele dagbladen berigt. Niet alleen worden alle oude soldaten, welke in het pauselijke leger gediend hebben en in die dienst willen blijven, wederom toegelaten; maar dagelijks komen zich ook nieuwe vrijwilligers aanbieden. Het bataillon Fransch-Belgische jagers telt thans 160 man. Zeer velen van degenen welke krijgsgevangen gemaakt zijn of zich na den slag van Castelfidardo bij capitulatie hebben overgegeven, zijn te Rome teruggekomen; elke stoomboot, welke er aankomt, brengt eenigen van hen of eenige recruten."

— Volgens de jongste berigten schijnt Koning Frans II zich in Gaëta tot het uiterste te willen verdedigen. Een schrijven uit die stad van den 11den dezer, door een katholijk dagblad van Frankrijk medegedeeld, zegt dat Zijne Majesteit zulks uitdrukkelijk had verklaard aan eenen van de te Gaëta nog aanwezige gezanten, welke hem aangeraden had van verdere verwering, als geheel hopeloos en nutteloos, af te zien.

— Een bij het Parijsche *Journal des Débats* uit Napels ontvangen schrijven van den 8sten dezer behelst bijzonderheden betrekkelijk den intogt van Koning Victor Emanuel in die hoofdstad, en zegt onder anderen:

»Zijne Majesteit is van het spoorwegstation de stad binnen gekomen en heeft zich door eene van de hoofdstraten naar de domkerk begeven. De kardinaal aartsbisschop van Napels, mgr. Riario Sforza, welke door de dictatoriale regering uit het land gebannen is, had uit Rome aan zijnen vicaris hier ter stede schriftelijk bevel gezonden om de domkerk voor den Koning niet te openen; en de kanunniken schenen eerst, naar verzekerd werdt, gezind om aan dat bevel te gehoorzamen. Doch reeds in den vroegen ochtend vervoegden drie of vier honderd priesters uit de provincien zich bij de domkerk, met het bepaalde voornemen om de plaatsen der kanunniken en hunne werkzaamheden, hunne kerk en rijke praebenden voor zich te nemen. Het gevolg was, dat Victor Emanuel bij slot van rekening door de kanunniken met beredeneerde geestdrift werd ontvangen.

» De vloer der kerk was met bloemen bedekt en de muren met rood damast behangen. De koninklijke stoet, welke te paard gezeten was, is buiten den tempel gebleven; alleen de Koning, Garibaldi en de twee prodictators zijn er binnengetreden om het Tedeum bij te wonen.

» Vervolgens hebben de gevestigde staatsligchamen den Koning op het paleis hunne opwachting gemaakt; daaronder waren ook de godsdienstige corporatien en de kanunniken van de domkerk; de geestelijkheid heeft eene deputatie gezonden."

— Den 9den dezer heeft Garibaldi zich te Napels ingescheept en het land verlaten, nadat zijn dringend verzoek, om er als stedehouder van Koning Victor Emanuel met volmagt tot het besturen der burgerlijke en militaire aangelegenheden bekleed te blijven, door Zijne Majesteit afgewezen was, op grond dat de exceptionele staat van zaken in Napels voor een constitutioneel bestuur plaats behoorde te maken.

— De onderdanen van Sardinie stonden in Oostenrijk sedert geruimen tijd onder de bescherming van het Russische gezantschap. Na de afbreking van het diplomatieke verkeer tusschen Rusland en Sardinie heeft het Zweedsche gezantschap de zorg voor de belangen der Sardiniers in Oostenrijk op zich genomen.

FRANKRIJK.

Dezer dagen is in Frankrijk weder eene nadrukkelijke verklaring van gehechtheid aan de zaak van 's Pausen wereldlijke magt verschenen, namelijk een mandement van den bisschop van Algiers; het maakt scherpe aanmerkingen op de staatkunde van Sardinie en van degenen bij welke die mogendheid lijdelijken of werkdadigen bijstand vindt.

Aan den anderen kant heeft het Fransche gouvernement dezer dagen bepaald, dat de mandementen der bisschoppen, welke politieke onderwerpen behandelen, met andere politieke geschriften gelijk staan; dat zij alzoo op gezegeld papier moeten worden gedrukt, door de brievenpost niet anders dan tegen betaling van port worden aangenomen, en, vóór de openbaarmaking, ter kennis der justitie moeten worden gebragt.

DUITSCHLAND.

De hier en daar gekoesterde hoop, dat de, ten deele kunstmatig opgewekte, ontevredenheid van velen in Hongarye met de onlangs aan dat land verleende concessien tot openbaar verzet en oproerige bewegingen zou leiden, schijnt voor alsnog niet vervuld te zullen worden. De *Kölnische Zeitung* ten minste, die zich gemeenlijk aan de zijde der tegenstanders van het Oostenrijksche bewind schaart, meldt, onder dagteekening van den 10den dezer uit Weenen: » Reeds gisteren werd eene lijst bekend gemaakt van de personen, die de hun aangeboden waardigheid van *Ober-Gespan* in Hongarye hebben aangenomen. Heden is eene aanvullingslijst verschenen, waarvan het belangrijkste is, dat de graaf Karolyi als *Ober-Gespan* van het Pesther comitaat optreedt. Een dertigtal Magyaren hebben officieel kennis gegeven dat zij de benoeming aannemen; ter vervanging van de magnaten, die bedankt hebben, worden nieuwe benoemingen voorbereid. Het Hongaarsche gouvernement

constitueert zich derhalve op de tegenwoordige grondslagen; de agitatie verlaat het revolutionaire spoor en betreedt den wettigen weg, om zich in de comitaten en op de landdagen tot oppositie te vormen. Wat onbezonnenheid en hartstogtelijkheid, opgezet door buitenlandschen invloed, zouden wenschen en beoogen, strekt aan de bezadigden niet tot rigtsnoer; en bij de laatste beraadslagingen der leiders en partijen, die op verschillende plaatsen en in parlementairen vorm gehouden zijn, is gebleken dat de overgroote meerderheid voor het volgen van den wettigen weg was. Men begreep dat het eerste en voorname doel moest zijn het land en deszelfs beheer in eigen handen te bekomen, en dat dus de organisatie der comitaten en stedelijke besturen niet aan het toeval overgelaten noch onbepaald uitgesteld behoorde te worden. De voorbarige weigering van sommige opgewondenen, om de hun aangeboden waardigheden aan te nemen, werd niet onvoorwaardelijk als navolgenswaardig voorbeeld beschouwd; die handelwijze werd in tegendeel afgekeurd. Daardoor verkrijgen de in het algemeen bestuur te Weenen geplaatste Magyaren eene grootere kracht, vermits zij nu feitelijk door eene sterke partij ondersteund worden. Door de installatie der *Ober-Gespane* wordt ook de hoofdstad van Hongarye van vele woelige lieden bevrijd, en wordt het uitzigt op eene meer rustige ontwikkeling der zaken geopend."

PORTUGAL.

Den 4den dezer is de gewone zitting der wetgevende kamers van Portugal door den Koning geopend. In de daarbij gehouden aanspraak zeide Zijne Majesteit onder anderen: » Ten gevolge der tariefhervorming is de opbrengst onzer indirecte belastingen toegenomen, daar de in- en uitgaande regten in het afgeloopen tijdvak meer hebben opgebragt dan vroeger.

» Deze omstandigheid bewijst, dat de gemaakte wijzigingen aan het inkomen der schatkist evenmin als aan de ware belangen onzer volksbedrijvigheid afbreuk doen, en dat zij eene weldaad voor den verbruiker zijn, zonder eenig nadeel, tegen den weldadigen invloed dezer volkshuishoudelijke hervorming overstaande, mede te brengen.

» Tevens blijkt uit den koers onzer staatsschuldbrieven, dat ons staatscrediet vooruitgaat.

» Er zullen u weldra de noodige maatregelen worden voorgedragen, om den staat van 's lands finantien zoo gunstig te maken, als mogelijk is."

Aangemoedigd door den goeden uitslag der tariefhervorming heeft de Portugesche regering besloten daarmede voort te gaan, en aan de Cortes de indiening aangekondigd van een ontwerp van wet tot wijziging der tariefsbepalingen betreffende een driehonderdtal artikelen, waaronder trouwens zeer vele van weinig belang. Of daaronder ook belangrijke artikelen, als wol, katoen, suiker, zullen behooren, is nog niet bekend.

Terstond na de opening der zitting zijn de Cortes op verlangen der regering tot 7 Januarij eerstkomende uiteengegaan, daar er geene spoed vereischende werkzaamheden voor de wetgevende magt waren.

NOORD-AMERIKA.

Blijkens de berigten uit New-York van 30 October jl. werd het als zeker beschouwd, dat de heer Lincoln, de candidaat der republikeinsche partij, tot President der Unie zou worden verkozen; zijne verkiezing zou dan alleen nog twijfelachtig kunnen worden, als de pogingen om den staat New-York voor eenen van zijne tegenpartijders te winnen, gelukken mogten. In het vooruitzigt op de zege der republikeinsche partij voerden de voorstanders van de belangen der slavenhouders eene zeer heftige taal en dreigden zij met scheuring der Unie en met afscheiding der zuidelijke van de noordelijke staten. Indien de candidaat der republikeinsche partij werkelijk aan het hoofd van het eedgenootschappelijk bestuur wierd geplaatst, was men beducht voor eenen burgeroorlog in Zuid-Carolina, alwaar de bevolking, blanken en zwarten beide, zich van wapentuig voorzag.

De *Herald*, het voornaamste blad van New-York, hetwelk den candidaat der republikeinsche partij heftig heeft bestreden, zegt nu, dat de verkiezing van den heer Lincoln zeker is, doch voegt er bij, dat de Unie die verkiezing niet zal kunnen overleven.

Aan den anderen kant erkennen de republikeinen, dat zij, indien zij de zege behalen en het bewind der Unie in handen krijgen, slechts de minderheid der bevolking op hunne zijde zullen hebben, terwijl degenen, welke op eenen van de andere candidaten hunne stem uitbrengen, gezamenlijk eene zeer groote meerderheid uitmaken, waaronder het woeligste en gewelddadigste gedeelte der bevolking behoort, zoodat het bestuur van den heer Lincoln denkelijk met groote moeijelijkheden, en welligt zelfs met feitelijken tegenstand zou te kampen hebben.

— De New-Yorksche dagbladen behelzen een belangrijk stuk betreffende het nog tusschen Engeland en de Vereenigde Staten aanhangige geschil over het eigendom van het eiland San Juan op de noordwestkust van Noord-Amerika. Het is een schrijven van het eedgenootschappelijke departement van oorlog van 26 October jl., waarin een hoofdofficier van de Amerikaansche landmagt, de generaal Harney, eene uitdrukkelijke doch zachte berisping ontvangt, omdat hij eigenmagtig het genoemde eiland onder het bestuur van Amerikaansche overheden geplaatst had.

CHINA EN JAPAN.

Het officiele blad van het Fransche gouvernement, de *Moniteur*, deelt in zijn nommer van gisteren het volgende mede:

» Ten gevolge van de inneming der forten van Taku hadden de gezanten van Frankrijk en Engeland zich terstond naar Tien-tsing begeven, alwaar, na eene korte onderhandeling met den keizerlijken commissaris Kwei-liang, een ontwerp eener overeenkomst vastgesteld was geworden met het doel om den vrede tusschen het Fransche en Engelsche gouvernement en dat van China te herstellen. Het laatst gemelde, op alle punten aan de eischen der geallieerde mogendheden toegevende, verklaarde zich bereid om het door Frankrijk en Engeland in de maand Maart jl. aangeboden ultimatum aan te nemen; en reeds maakten de baron Gros en lord Elgin zich gereed om zich met een behoorlijk escorte naar Peking te begeven, ten einde er de bekrachtigingen van het verdrag van 27 Junij 1858 uit te wisselen en er hunne geloofsbrieven aan den Keizer te overhandigen, toen de Chinesche commissaris, plotseling zich op het gemis van volmagt beroepende, geweigerd heeft de reeds door hem aangenomen praeliminairen te onderteekenen, en aan de gezanten heeft verklaard dat hij met geen ander doel onderhandelingen kon voeren dan om van het gehouden overleg kennis aan zijn gouvernement te geven.

» Zulk eene handelwijze verried bij den Chineschen onderhandelaar een gebrek aan goede trouw, hetwelk de gevolmagtigden van Frankrijk en Engeland natuurlijk kwetsen moest. Er werd dadelijk door den baron Gros en lord Elgin in onderling overleg besloten, dat men hetzelve zou beantwoorden door de geallieerde krijgsmagt te doen voorwaarts rukken tot Tingchow, eene groote stad op den weg naar Peking en vier uren van die hoofdstad gelegen. Aldaar eerst zou men verklaren het oor te willen leenen aan de voorstellen der keizerlijke commissarissen, mits zij alsdan met werkelijke volmagten voorzien waren.

» Ten gevolge van dit op den 8sten September genomen besluit moest het escorte, hetwelk de gezanten naar Peking zou vergezellen, veranderd worden in eene afdeeling troepen van genoegzame sterkte, om het Chinesche gouvernement te overtuigen van den vasten wil der geallieerde mogendheden om het beoogde doel te bereiken.

» De jongste narigten, en bepaaldelijk eene depêche van den generaal Grant, gedagteekend den 27sten September, en uit Aden door den telegraaph bij het Britsche gouvernement ontvangen, geven allen grond om te hopen dat het niet noodig zal geweest zijn, op nieuw gebruik van de wapenen te maken, en dat het Chinesche gouvernement zich zal gehaast hebben, de reeds door de gevolmagtigden aangenomen voorwaarden te bekrachtigen."

— In de maand Augustus jl. heeft de minister van buitenlandsche zaken van Japan aan de diplomatieke vertegenwoordigers des buitenlands een schrijven gerigt van dezen inhoud: » Wij hebben u mede te deelen, dat wij straks hebben vernomen, dat eenige buitenlandsche kooplieden, woonachtig te Yokuhama, den 1sten dezer maand de stad Jeddo bezocht hebben. Tot welke natie zij behooren is ons onbekend; doch daar hunne komst alhier eene schending van het derde artikel van het verdrag is geweest, verzoeken wij u hen te doen opsporen."

De Parijsche *Patrie*, dezen brief mededeelende, voegt daarbij het volgende: » De Engelsche gezant, de heer Alcock, heeft, toen hij die uitnoodiging ontving, de consuls van zijn land aangeschreven, onderzoek te doen, of de buitenlandsche kooplieden, welke in de stad Jeddo waren doorgedrongen, Britsche onderdanen waren, en hen in dat geval streng te doen straffen. De heer Alcock schrijft te regt, dat er voor de schending eener uitdrukkelijke verdragsbepaling geene verschooning bestaat, en dat getrouwe naleving van het verdrag niet van de Japanners kan worden verwacht, indien de Engelschen voorgaan met hetzelve te schenden. De Fransche gezant zal ongetwijfeld eene aanschrijving van dezelfde strekking uitvaardigen."

NASCHRIFT.

LONDEN, 15 November. Volgens berigt uit Plymouth was heden morgen ten acht ure de *Hero*, aan boord waarvan zich de Prins van Wales bevindt, in het gezigt. Eene stoomboot is afgezonden om de *Hero* binnen te slepen.

LONDEN, 15 November. De Bank heeft haar disconto tot 6 per cent verhoogd. Men verwachtte dat op nieuw voor een bedrag van 360,000 p. st. aan goud uit de bank zou worden genomen. Consols 93.

PARIJS, 14 November. De Keizerin is heden morgen naar Schotland vertrokken, alwaar zij in strikt incognito eenige weken op de goederen der hertogin van Hamilton zal doorbrengen.

De *Patrie* verzekert dat eene depêche is ontvangen, inhoudende dat het vredesverdrag met China den 5den October geteekend en dat daarbij eene som van 120 millioen bedongen is als vergoeding voor de oorlogskosten.

TURYN, 14 November. De generaal Fanti vertrekt morgen naar Napels. Berigten uit Napels van heden melden dat Gaëta steeds van de landzijde berend wordt. Maandag had eene ontmoeting plaats gehad tusschen een regement van onze troepen en twee compagnien van het leger van Koning Frans, welke daarbij in krijgsgevangenschap geraakten. Het garnizoen van Gaëta bestaat uit 3000 man. De generaal Klapka was aangekomen.

DRESDEN, 15 November. In de zitting van heden heeft de afgevaardigde Riedel een voorstel gedaan, ten doel hebbende de invoering van een centraal gezag voor Duitschland, met eene behoorlijke vertegenwoordiging des volks naast dat centraal bewind.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 15*den November* 1860.

Uit de laatst aangekomen *Javasche Couranten* nemen wij nog over het volgend verslag der verrigtingen van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indie gedurende de maanden April, Mei, Junij en Julij 1860.

De voornaamste verrigtingen door Zr. Ms. zeemagt in deze gewesten sedert het laatste verslag verrigt, worden, zooveel mogelijk stationsgewijze, hieronder medegedeeld.

In het station ter Westkust van Sumatra werd Zr. Ms. stoomschip *Ardjoeno* vervangen door Zr. Ms. schroefkorvet *Prinses Amelia*, ten gevolge waarvan eerstgenoemd stoomschip drie dagen later de reede van Padang verliet en, Telok betong in de Lampong baai bezocht hebbende, den 28sten daaraanvolgende op de reede van Batavia ankerde.

De *Prinses Amelia*, kort te voren aan het marine-etablissement te Soerabaija weder voor de dienst gereed gemaakt, had, alvorens naar het station ter Westkust van Sumatra te vertrekken, troepen van eerstgenoemde plaats naar Bandjermasin overgebragt en van daar via Batavia deze bestemming opgevolgd.

Kort na aankomst ter reede van Padang vertrok die bodem van daar, tot het regelen van eenige aangelegenheden te Troemon en met het doel om eenige om de noord gelegen havens, zoomede het eiland Nias, te bezoeken en tevens de vaarwaters in die streken te bekruisen.

Aan het doel der zending voldaan hebbende, keerde de *Amelia* via Tapanoeli, door het binnenwater langs de kust, bij welke gelegenheid Ajer Bangis weder is aangedaan, den 12den Julij ter reede van Padang terug.

Hoewel op het eiland Nias de overtuiging is verkregen, dat de slavenhandel van daar uit nog steeds wordt gedreven, heeft men echter bij de bekruising der vaarwaters geene vaartuigen kunnen onderscheppen, waarop de bewijzen van dit misdadig bedrijf aanwezig waren.

Zr. Ms. schoenerbrik *Makassar*, mede tot dit station behoorende, had den 13den April te voren de reede van Padang verlaten met bestemming naar de Mentawi- of Pageh-eilanden en achtereenvolgens de baaijen van Topeket, Saribanor, Silabah en eenige andere punten bezocht, waarna die bodem den 17den Mei op de hoofdplaats van het station was teruggekeerd.

Gedurende de afwezigheid van de *Amelia* hielden de officieren van de *Makassar* zich daarna onledig met het opnemen en in kaart brengen der Bougis-baai.

Zr. Ms. schroefstoomschip *Vice-Admiraal Koopman* en brik *de Haai*, beide in de wateren van Riouw en Linga gestationneerd, hebben beurtelings van uit Riouw den post te Bangkalis bezet, ten einde bescherming te kunnen verleenen, bij onverhoopte vijandige plannen van den gevlugten onderkoning van Siak.

Van uit de reede Riouw verleende de *Vice-Admiraal Koopman* hulp aan eene op den westhoek van Bintang gestrande Nederlandsch-Indische bark, die weder vlot werd gebragt. Later werd door dat stoomschip het ingehuurde transportvaartuig, hetwelk tevens tot kazerneschip zoude dienen, gedurende de oprigting der versterking te Siak, van de reede Riouw naar Bangkalis en tot voor Siak gesleept. Gedurende den aanvang der werkzaamheden bleef de stoomer voor die plaats in station, terwijl Zr. Ms. brik *de Haai* de stationsdienst te Riouw bleeft verrigten. Intusschen werd Zr. Ms. stoomschip *Merapi* ter reede Batavia gereed gemaakt, om de *Vice-Admiraal Koopman* in het station te Riouw te vervangen en volgde den 14den Julij die bestemming op, daarbij Muntok aandoende en den koers zooveel mogelijk nemende langs de Oostkust van Sumatra.

De *Vice-Admiraal Koopman* zal daarna het station in de wateren van Riouw en Linga verlaten en naar Batavia opkomen.

In het station der wateren van Celebes zijn door Zr. Ms. schroefstoomschepen *Citadel van Antwerpen* en *Reinier Claeszen*, Zr. Ms. raderstoomschip *Phoenix* en schoenerbrikken *Rembang* en *Lansier*, verschillende togten gedaan.

Eerstgenoemd stoomschip is, na den 9den April ter reede Macassar van Batavia te zijn aangekomen, den 30sten daaraanvolgende naar Bonthain, Boelekomba en Sindjai vertrokken, ten einde de garnizoensverwisseling op die posten te bewerkstelligen en vervolgens den 5den Junij weder in commissie naar Sindjai en Badjoa gestevend. Na nogmaals op dezen togt Boelekomba bezocht te hebben, kwam deze bodem den 21sten April op de hoofdplaats van het station terug.

De *Reinier Claeszen*, den 28sten van Onrust over Soerabaija naar Macassar vertrokken, bezocht op de reize derwaarts het eiland Bawean, met het doel, zoo mogelijk, berigten omtrent zeeroovers in te winnen, stevende tot hetzelfde einde digt langs de Kangeang-, Hastings- en Paternoster-eilanden, en kwam den 15den Mei op de plaats van bestemming aan.

Onverwijld weder tot eene nieuwe zending gereed gemaakt, vertrok die bodem in commissie naar Bonthain, Poeton, Kendari- of Vosmaersbaai op de oostkust van Celebes, en de kust van Floris. Den 7den Julij van dezen togt te Macassar teruggekeerd, werden drie uit handen van zeeroovers ontvlugte inlanders ontscheept, die zich op handelsprauwen in de baai van Rioem bevonden en dezen terugkeer met de *Reinier Claeszen* hadden verzocht. Hoewel men verzekerde, dat zich zeven rooverbintaks bij den hoek van Pading, tusschen Rioem en Potta op Floris, kort voor de komst van dezen stoomer hadden vertoond, werd daarvan echter niets ontdekt.

Zr. Ms. raderstoomschip *Phoenix*, luitenant ter zee 1ste klasse W. B. F. Escher, verliet den 12den April het marine-etablissement te Soerabaija, en kwam den 16den daaraanvolgende te Macassar aan.

Achtereenvolgens zijn door dit stoomschip kruistogten gedaan.

Eerst langs de zuidkust van Celebes en de eilanden bezuiden Saleijer ter opsporing van zeeroovers, waarvan die bodem den 2den Mei ter reede van Macassar terugkeerde; vervolgens den 15den Mei naar Paré Paré en Mandhar met eene gouvernements-zending, welke togt zonder bijzonderheden den 25sten daaraanvolgende afliep, en eindelijk den 31sten Mei op de oostkust van Borneo van Pagattan af tot aan de Koeteirivier, bij welke gelegenheid eene onder Nederlandsche vlag varende schoenerbrik is aangehaald ten gevolge van een grooter voorraad ammunitie en aantal stukken dan op den zeebrief voorkwamen.

Zr. Ms schoenerbrik *Rembang*, den 17den April op een kruistogt naar Koetei vertrokken, deed den 9den April Samarinda aan, bekruiste van den 17den April tot den 10den Mei de kust van Borneo tusschen de Koetei-mondingen langs Poeloe Laut tot Tandjong Selatan, stak vervolgens naar Mandhar over en kwam den 20sten Mei weder ter reede van Macassar ter anker.

Dezen bodem verliet deze reede den 7den Junij, andermaal in last hebbende de Koetei-rivier gedurende twee maanden te bekruisen.

Zr. Ms. schoenerbrik *Lansier* bekruiste in het begin van April de Spermondes, zonder van zeeroovers iets te hebben kunnen bespeuren. Door den slechten en verouderden toestand van den romp verliet deze bodem den 6den Mei het station en bereikte den 13den daaraanvolgende de reede van Batavia.

De in het station ter Westkust van Borneo gestationeerde stoomer *Madura*, den 3den Maart van Sintang gestoomd, bereikte drie dagen later de op 93 mijlen boven Pontianak aan de rivier gelegen kampong Boenoet.

In het algemeen waren de tijdingen van de Boven-Kapoeas van gerust-stellenden aard, waarop de terugreis naar Pontianak den 5den April werd aangenomen, waar de *Madura* twee dagen later het anker liet vallen.

Den 1sten Junij ondernam die stoomer, op het gerucht van een voorgenomen sneltogt van eenige Maleijers en Dajaks tegen den stam der Batang Loepars, eenen togt derwaarts, waartoe zich de adsistent-resident van Sintang zoomede een detachement infanterie en 30 manschappen aan boord inscheepten, en vier prauwen op sleep werden genomen. Den 13den kwam de *Madura* van dezen togt ter reede Pontianak terug, van waar het voornemen bestond weder den 16den naar Sambas te vertrekken tot het overvoeren van den waarnemenden resident der Wester-afdeeling van Borneo.

Door de zeemagt bij de expeditie in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo zijn verschillende togten en expeditien op de rivieren gemaakt.

Aldaar zijn gedurende deze maanden bij de expeditie aanwezig geweest Zr. Ms. schroefstoomschepen *Bali* en *Soembing*, respectivelijk gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse J. A. van de Velde; tevens, na de bevordering van den luitenant ter zee 1ste klasse R. L. de Haes tot kapitein-luitenant, belast met de leiding der maritime aangelegenheden, en door den luitenant ter zee 1ste klasse J. H. K. Croes; Zr. Ms. raderstoomschepen *Suriname*, luitenant ter zee 1ste klasse J. A. van der Meulen en *Admiraal van Kinsbergen*, luitenant ter zee 1ste klasse W. K. van Gennep, terwijl bovendien aan die maritime magt zijn toegevoegd; de gouvernements-schroefstoomsleper de *Kapitein van Os*, het kleine stoomschip *Bennett* en eenige kruisbooten, zoomede eene gewapende barkas; zijnde het gouvernements-stoomschip *Boni* sedert den 25sten Junij in reparatie opgenomen aan het marine-etablissement te Soerabaija.

De *Bali* verliet nog onder het bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse R. L. de Haes den 5den April de reede van Bandjermasin, bezocht de op de zuid- en oostkust aanwezige rijkjes en keerde den 16den April van deze commissie op eerstgenoemde plaats terug. Den 22sten daaraanvolgende deed dit stoomschip, toen tijdelijk gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse 1sten officier A. Dronkers, eenen togt naar de Kapoeas tot aan Tandjong Miman, ten einde den vijand, die zich op enkele punten aan de rivier vertoond had, te verdrijven.

Hier en daar werden verdachte vaartuigen gezien, die vermeesterd werden, zonder dat evenwel de vlugt der opvarenden aan den wal konde worden belet. De debarquementsdivisie van de *Bali*, onder de bevelen van de luitenants ter zee 2de klasse G. C. C. Thierens en D. J. A. D. van den Steen, deed herhaalde hoogst vermoeijende marschen tot het onderzoeken van het terrein op de verdachte punten. Bij eene van die gelegenheden in de nabijheid van het eiland Tampehan gedebarqueerd, werd niettegenstaande de gidsen verklaarden geen weg meer te weten, door den volhardenden ijver der officieren de togt voortgezet, en gelukte het eindelijk, eene ondoorwaadbare rivier te bereiken, waar aan de overzijde eenige nieuwe huizen en praauwen gezien werden.

De luitenant van den Steen zwom naar den anderen oever en verschafte de middelen tot den spoedigen overtogt. De kampong werd in aller ijl verlaten bevonden en in de asch gelegd, terwijl eenige voorraad den onzen in handen viel.

Achtereenvolgens werden bij het afstoomen der rivier nog de in aanbouw zijnde versterkingen aan den mond der Kapoeas en te Palankai bezocht, terwijl eene verkenning op de Troson-rivier geene bijzonderheden opleverde.

Te Bandjermasin teruggekeerd, loste de *Bali* Zr. Ms. stoomschip *Soembing* op de Doeson-rivier af. Bij eene verkenning met gewapende sloepen tot aan kampong Meliouw werden op deze rivier, even als in de nabijgelegen soengi's, geene vijanden meer aangetroffen.

Den 7den Julij vertrok de *Bali* van de Mengkatib naar Paminger, en den daaropvolgenden dag weder naar het station der Kwala Patti, alwaar de *Soembing* den 14den Junij dezen bodem afloste.

Te Bandjermasin teruggekeerd, werd de *Bali* bestemd tot eene zending naar de oostkust van Borneo, tot bekruising dier kust, en vertrok tot dat einde den 2den Julij derwaarts.

De *Soembing*, den 13den April van Soerabaija ter versterking van dit station te Bandjermasin aangekomen, kwam den 13den Mei van het station op de Doeson terug en deed de bemanning vervolgens eenigen tijd dienst aan wal bij afwezigheid der bezetting.

Ten einde het landschap Alai te bezetten werd in de maand April eene expeditie derwaarts gezonden, onder bevel van den majoor der infanterie Koch.

De troepen werden tot dat einde op de *Suriname* ingescheept en vervolgens op de Soengi Pamangkei, een der zijtakken van de Soengi Bajanon, gedebarqueerd.

De gouvernements-stoomers *Boni* en *Bennett*, zoomede de gewapende barkassen en sloepen, dekten de landing en onderhielden de gemeenschap tusschen de oprukkende troepen en den bodem, die door het ondieper worden der rivier niet hooger op konden komen. Den 29sten April was de geheele voorraad van ammunitie en behoeften, onder behoorlijk geleide nagezonden, door de troepen ontvangen, en keerden de *Suriname* en *Bennett* naar Bandjermasin terug, terwijl de *Boni* onder bedekking van eene gewapende barkas achterbleef.

De *Suriname* deed daarop eenen togt naar de Negari-rivier en kwam daarvan 2 Mei te Bandjermasin terug. Den 16den stevende die bodem naar Mengasari, haalde daar met behulp van de *Bennett* de zieke soldaten van Amawang af en vertrok den 1sten Julij naar Tabaniouw en Sambanban tot het volbrengen eener zending, waartoe de stoomer *Bennett* tevens aan den kommanderenden officier der *Suriname* werd toegevoegd.

De *Boni*, zoomede de gewapende barkas, bij de expeditie naar Alai aangehouden, werden inmiddels tot het opstoomen der Batang Tabalang gebezigd, hetgeen tot digt bij de kampong Tabalang gelukte. Na afloop van dezen togt, die met zeer veel moeijelijkheden gepaard ging, keerden beide vaartuigen den 28sten Mei te Bandjermasin terug, van waar de *Boni* later naar Soerabaija vertrok om de noodige voorzieningen te ondergaan.

De *Suriname*, voor Bandjermasin teruggekeerd, bekruiste, in het laatste gedeelte der maand Junij, de Kahajan-rivier, tevens derwaarts overbrengende de noodige materialen en bezetting tot het oprigten eener versterking in de nabijheid van de monding, op welk punt genoemd stoomschip voorloopig gestationeerd bleef.

De stoomsleper *van Os*, die, te Soerabaija gereed gemaakt voor de dienst, den 20sten Junij te Bandjermasin was teruggekeerd, nam de dienst der *Suriname* op de Kahajan-rivier over, waarop laatstgenoemd stoomschip weder bestemd werd ter vervanging van de *Soembing* in het station op de Doeson.

De verrigtingen van Zr. Ms. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* hebben zich bepaald tot het volgende. Zoo als reeds vermeld is, keerde die stoomer den 20sten Maart van de expeditie naar de Moeara Soengei te Bandjermasin terug. Den 27sten bragt die bodem versterking over voor het fort te Amawang; twee dagen later werden die troepen onder bedekking eener gewapende sloep tot Kloembang te Moeara Tabiri ontscheept en rukten de troepen verder op. Het grootste gedeelte van de vivres werd gelijktijdig in djoekong's nagezonden, doch door den vijand onderschept; een transport munitie, hetwelk den volgenden dag eveneens werd opgezonden, hoewel behouden gebleven door het heldhaftig gedrag der militaire bedekking, moest echter mede terugkeeren. De bedekking van genoemd transport werd toen versterkt door een detachement gewapende schepelingen van de *Kinsbergen*, onder het bevel van den luitenant ter zee 2de klasse W. F. van der Burg, aan wien het gelukte de munitie ter bestemde plaatse over te brengen.

Den 5den Mei te Bandjermasin teruggekeerd, vertrok de *Kinsbergen* twee dagen later weder naar Sampit en de Kahajan-rivier.

Te Sampit alles rustig bevindende, werd, op het gerucht dat zich kwaadwilligen in de Mendawei-rivier ophielden, de steven derwaarts gewend. Hoewel die rivier tot aan kampong Mendawei met gewapende sloepen werd onderzocht, vond men geen spoor van vijanden. In de Kahajan-rivier tot kampong Bantoei opgestoomd, werden twee digt bijgelegen soengis, welke als schuilplaatsen van twee vijandelijke hoofden met een 60tal muitelingen werden opgegeven, onmiddellijk onderzocht, doch ook hier had de vijand zich in aller ijl uit de voeten ge-

maakt; men vond evenwel in de huizen verscheidene voorwerpen, die toebehoorden aan vermoorde Europeanen te Kalangan. Kort daarop werd nog eene groote praauw, volgeladen met goederen, die niet op de scheepspapieren voorkwamen, prijs gemaakt, en den 20sten Mei te Bandjermasin teruggekomende opgebragt.

Den 29sten Mei bragt de *Kinsbergen* den majoor, chef der expeditie, met eenige versterking van Moeara Tabiri naar Amawang over.

De rivier niet hoog genoeg kunnende opstoomen, werd de togt tot Kloempang in gewapende sloepen vervolgd, en daarmede eene verkenning tot aan kampong Gadang gemaakt.

Door een gebrek aan de werktuigen tijdelijk buiten staat om te stoomen, werd den 7den Junij aan den kommanderenden officier van de *Kinsbergen* opgedragen, tot nadere bevelen de kruisboot te vervangen, die aan de monding der Kween en Barito-rivier gestationeerd was.

In het station der Moluksche wateren zijn door Zr. Ms. korvet *Pallas* en Zr. Ms. brik *Cachelot* eenige togten gedaan, tot regeling van aangelegenheden op de Aroe- en Zuidwester-eilanden.

Den 15den Maart verlieten beide bodems de reede van Ambon en kwamen den 17den daaraanvolgende te Banda. De *Pallas* zette drie dagen later de reis naar de Aroe-eilanden voort, bereikte den 23sten Dobo, deed teruggekomende nogmaals Banda aan en kwam den 25sten April weder op de reede van Ambon terug; tot den 12den Junij aldaar verbleven, stevende de *Pallas* op dien dag met den gouverneur der Molukken, den adsistent-resident en een transport militairen weder naar Banda, bezocht op de reize derwaarts Toetekee op het eiland Letty, en kwam den 10den Julij van dezen togt op Ambon terug.

Zr. Ms. brik *Cachelot* vertrok kort na de *Pallas* van Banda en bezocht van daar uit de Zuidwester- en Tenimber-eilanden. Tot dat einde werd Letty aangedaan, en kwam de *Cachelot* den 13den April te Banda en den 22sten daaraanvolgende op de reede van Ambon terug.

De togten van beide bodems hebben weinig meldenswaardigs opgeleverd. De *Cachelot* bleef beschikbaar te Ambon, ten einde door Zr. Ms. schroefstoomschip *het Loo* in het station der Molukken vervangen te worden.

Den 2den Julij had deze aflossing plaats, waarop gemelde brik het station verliet, en na een zeer korten overtogt van 9 dagen het anker ter reede van Batavia liet vallen.

Alvorens Zr. Ms. schroefstoomschip *het Loo* de bestemming in station te Amboina is opgevolgd, heeft de kommanderende officier van dien bodem in last gehad, zich gedurende eene maand ter beschikking te stellen van den resident van Timor, ten einde met dien hoofdambtenaar eenige eilanden en plaatsen tot dat gewest behoorende te bezoeken, tot regeling van dienstzaken.

Met dat doel den 22sten April van de reede van Batavia vertrokken, werd op de reis naar Soerabaija en ook later van daar uit op zeeroovers gekruist, en kwam *het Loo* na den 10den Mei laatstgenoemde plaats verlaten te hebben, den 15den ter reede van Timor Koepang. Die stoomer bezocht kort daarop met den resident van Timor, Atapoepoe en Allor, Larentoeka, de Solor-eilanden, de baai van Ende in het eiland Soemba, waar eenige voor slavenhandel gebezigde praauwen werden vernield, en verder nog het eiland Savoe, en keerde den 24sten Junij ter reede van Timor Koepang terug, van waar den 28sten daaraanvolgende de bestemming naar de Molukken werd opgevolgd.

Van uit de wateren van Ternate deed het aldaar gestationeerde stoomschip *Etna* een kruistogt naar de Sangir- en Talaut-eilanden.

Den 7den Maart vertrok die stoomer tot dat einde van de reede Ternate naar Kema, en vervolgde de reis den 14den Maart door straat Limbe en Bangka, deed vervolgens Likoepang aan, stoomde zoo digt mogelijk langs de eilanden Biaroe, Tagaloenda en eenige andere, waarop Sangir werd bereikt, en van daar de reis naar de Talaut-eilanden vervolgd.

Na de reede van Salibadad en van de negorij Lirong aangedaan te hebben, keerde de *Etna* den 21sten Maart op de reede van Ternate terug. Op de verschillende bezochte eilanden was in geruimen tijd niets van zeeroovers vernomen.

Den 9den April vertrok deze stoomer weder naar Batjan, werwaarts de natuurkundige commissie werd overgevoerd; van daar is Kema en Menado aangedaan en de reis vervolgd langs de noordkust van Celebes naar Bolong Mogonda en Bwool, waar men den 26sten het anker voor de rivier liet vallen. Van zeeroovers was daar in de laatste maanden niets vernomen. Door het sterk heerschen der kinderziekte werd bij aankomst te Batoena besloten naar Menado terug te keeren, van waar de *Etna* den 9den Mei ter reede Ternate is geankerd.

Den 15den Junij deed de *Etna* nogmaals een kruistogt en bezocht bij die gelegenheid Menado, de Tomini-baai, Gorontalo en Kema, en keerde den 29sten Junij op de reede van Ternate terug.

Van Zr. Ms. schroefstoomschip *Groningen*, hetwelk gedurende den tijd, waarover dit verslag loopt, met eene bijzondere zending in de Japansche wateren aanwezig bleef, valt mede te deelen, dat die bodem den 23sten Februarij te Nagasaki aangekomen, den 11den Maart van daar de bestemming naar Jedo willende vervolgen, door zwaar stormweder, ten gevolge waarvan het roer is gebroken, genoodzaakt werd den 26sten Maart weder ter reede Nagasaki terug te keeren. De bekomen avarij hersteld hebbende, bestond het voornemen om den 7den Junij de voorgenomen reis naar Jedo te vervolgen.

De bewegingen van de ter reede van Batavia, te Onrust en te Soerabaija aanwezige oorlogsbodems hebben zich, voor zoover die niet reeds hiervoren zijn opgegeven, tot het volgende bepaald.

De *Merapi* bragt den 9den April het Amerikaansche schip *Staghound* van Anjer op sleep naar de reede van Batavia over, waarvan de equipage in gewapend verzet tegen den gezagvoerder was gekomen. Na eenige herstellingen te Onrust ondergaan te hebben, deed de *Merapi* een kruistogt op zeeroovers.

Den 26sten April de reede van Batavia verlatende, werden Bawean, Salembo en de Arendeilanden, straat Sapoedi, de baai van Goenong Gondal op Bali en Duiven-eiland onderzocht, doch zonder gevolg. Den 8sten Mei te Soerabaija gekomen, stoomde de *Merapi* vervolgens naar Banjoewangi en van daar met den adsistent-resident van dat gewest naar Beliling, en bragt den vorst van dat rijk met gevolg naar Soerabaija over. Den 19den Junij werd die vorst met zijn gevolg weder naar Beliling overgebragt en eenige kleine defecten aan de machine te Soerabaija gerepareerd hebbende, vertrok de *Merapi* den 29sten Junij van daar en kwam den 2den Julij ter reede van Batavia.

Zr. Ms. korvet *Juno* verliet den 7den April de reede van Batavia, deed den 12den daaraanvolgende Samarang aan, en bereikte den 21sten de reede van Soerabaija. Den 1sten Mei verving die korvet het aldaar dienstdoende wachtschip *Batavia* als zoodanig. Laatstgenoemde bodem door den verouderden staat van den romp voor de verdere dienst afgekeurd zijnde, zal later publiek worden verkocht.

Van het station ter Westkust van Sumatra op de reede van Batavia teruggekeerd, vertrok de *Ardjoeno* den 1sten Julij weder van daar met last, om de Karimata-passage, de Tembilang-eilanden en de vaarwaters van Biliton te bekruisen, tot opsporing van zeeroovers, die zich gedurende de maand Junij in de Karimata-passage hadden vertoond. Den 17den Julij kwam de *Ardjoeno* van dezen togt op de reede van Batavia terug.

Bij de bekruising der Karimata-passage, Tembilangs en Natunas werd de zekerheid erlangd, dat de zeeroovers zich reeds acht dagen vóór de komst van dat stoomschip uit die wateren om de N. O. hadden verwijderd. Het aanzijn van een groot oorlogsstoomschip werkt intusschen gunstig op het vertrouwen der bevolking.

Den 8sten Julij is Zr. Ms. schroefstoomschip *Montrado*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse jhr. J. H. van Capellen, met eene bemanning van 90 koppen naar Nederland vertrokken.

Den 22sten Julij kwam een op den 5den April van Texel met het koopvaardijschip *Zeemeeuw* uitgezonden detachement schepelingen, tot versterking van het personeel bij dit eskader, op de reede van Batavia. Dit detachement, sterk 105 koppen, stond onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse J. C. Oudraat, en is onmiddellijk op het wachtschip ter reede van Batavia overgegaan.

Zr. Ms. opnemingsvaartuig *Pylades* ging voort met de opnemingen in straat Banka en is in het begin van Augustus bij de vlag opgekomen.

Zr. Ms. stoomschip *Celebes* werd den 16den Junij te Soerabaija tijdelijk buiten dienst gesteld, op grond van den langen duur der door dien bodem te ondergane reparatien.

Zr. Ms. schoenerbrik *Lansier* werd den 1sten Julij te Onrust geheel voor de verdere dienst afgekeurd en zal publiek verkocht worden, hetgeen reeds het geval is geweest met de tot dat einde te Soerabaija opgelegde schoenerbrik *Sylph*. Van de te Soerabaija aanwezige oorlogsbodems hebben de meeste eenige herstellingen aan het marine-etablissement ondergaan, en daarna de verschillende bestemmingen opgevolgd; daaronder behoorde het hier bovengenoemde schroefstoomschip *Montrado*, terwijl het schroefstoomschip *Samarang*, na eene belangrijke herstelling aan de machine-deelen, in het begin van Augustus in de wateren van Bali een proeftogt zal doen, om daarna, als weder voor de dienst beschikbaar, bij de vlag op te komen.

Den 1sten Augustus bleven aan het marine-etablissement te Soerabaija nog in reparatie over Zr. Ms. schroefkorvet *Medusa* en Zr. Ms. raderstoomschepen *Gedeh* en *Celebes*; wordende eerstgenoemde korvet aldaar voor de terugreis naar Nederland gereed gemaakt.

In de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp betrekkelijk de nieuwe regterlijke inrigting.

Het eerst is behandeld art. 27 van het wets-ontwerp, luidende:

„De leden der regterlijke magt mogen zich niet langer dan acht dagen van hunne woonplaats verwijderen, zonder verlof van de ambtenaren, daartoe door Ons aan te wijzen.

„Voor afwezigheid binnen 's lands van meer dan veertien dagen wordt verlof van het hoofd van het Departement van Justitie gevorderd.

„Om het Rijk gedurende meer dan veertien dagen te verlaten, is verlof van Ons noodig.

„Wegens overtreding van dit artikel kan art. 25, wegens herhaalde of voortgezette overtreding art. 21 worden toegepast."

De heer van Asch van Wijck toonde aan dat deze bepaling gedeeltelijk van elders is overgenomen. Bij het voorstel der Regering echter werd de vacantie opgeheven: hij herinnerde aan de overwegingen in de schriftelijke bescheiden dienaangaande voorkomende. Bij eene behandeling van dit artikel zou kunnen blijken in hoeverre de meerderheid zich met dat denkbeeld vereenigde. De onduidelijkheid in de eerste alinea, ontstaande doordien niet bepaald is welke de ambtenaren zullen zijn van wie de leden der regterlijke magt het verlof moeten ontvangen om zich langer dan 8 dagen te verwijderen, wenschte hij verduidelijkt te zien, terwijl hij het woord *woonplaats* liever door *plaats van hun vast en voortdurend verblijf* wenschte vervangen te hebben.

De Minister van Justitie gaf te kennen dat, wierd het artikel aangenomen, de vacantie opgeheven was, en daarnaar het reglement der inwendige dienst zou moeten worden gewijzigd. In onduidelijkheid en aanvulling, waarop gewezen was, zeide hij dat voorzien zou kunnen worden, ofschoon hij daarvoor de noodzakelijkheid niet inzag. Wat de ambtenaren in de 1ste alinea bedoeld, betrof, hieromtrent gaf hij te kennen dat deze zouden zijn diezelfde als die tot heden.

De heer van Asch van Wijck zeide omtrent het punt der vacantie gaarne eene wijziging in het artikel te willen voorstellen, om dienaangaande tot eene beslissing te komen, zijnde hij tevens voornemens een paar andere veranderingen voor te slaan om in het artikel aan te vullen wat zijns inziens verbetering behoefde. Het eerste amendement dat hij voorstelde strekte om de 1ste alinea aldus te lezen:

„De leden der regterlijke magt mogen zich, *buiten den tijd der vacantien*, niet langer dan acht dagen van *de plaats van hun vast en voortdurend verblijf* verwijderen."

Het tweede strekte om in de 1ste alinea van het artikel de woorden: *zonder verlof van de ambtenaren, daartoe door Ons aan te wijzen*, te vervangen door de volgende: „zonder daartoe verlof te hebben bekomen, te weten: de kantonregters en hunne griffiers van den president der arrondissements-regtbank, waaronder zij behooren; de vice-presidenten, raadsheeren, regters, regters-plaatsvervangers, griffiers en substituut-griffiers van den president van het collegie waartoe zij behooren; de advocaten-generaal van den procureur-generaal, de substituut-officier van den officier van justitie, de presidenten van de arrondissements-regtbanken van den president, de officieren van justitie van den procureur-generaal bij het geregtshof tot welks regtsgebied zij behooren, de presidenten en de procureurs-generaal bij den Hoogen Raad en de geregtshoven van het hoofd van het Departement van Justitie."

De heer Dirks merkte op dat in het eerste amendement eigenlijk twee zaken begrepen waren; deze beide wenschte hij van elkander gescheiden te hebben. In de tweede plaats was niet beslist van wie de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten het noodig verlof bekomen moesten. Om die reden wenschte hij deze zaak voor alsnog aangehouden te hebben.

De heer van Asch van Wijck verklaarde bereid te wezen zijn eerste amendement te splitsen. Ook erkende hij de juistheid der opmerking omtrent het tweede amendement; hij zag geen bezwaar om dit punt later af te doen, zoodra over het openbaar ministerie bij de kantongeregten zou zijn beslist.

De heer Heemskerk Azn. vroeg of het de bedoeling was om ook vacantie in te stellen voor strafzaken, die nimmer had plaats gehad; voor de burgerlijke zaken oordeelde hij zulks goed.

De heer van Asch van Wijck zeide alleen de vacantie voor de burgerlijke zaken te bedoelen.

De heer van der Linden vroeg of volgens de 1ste alinea al de leden der regterlijke magt zich zonder verlof gedurende acht dagen zouden kunnen verwijderen? Hij geloofde dat, ter voorkoming van moeijelijkheden, daarin, zoo niet hier, dan in de reglementen van inwendige dienst moest worden voorzien; vooral met betrekking tot het al of niet aanwezig zijn van de presidenten van de aanwezige collegien; deze laatsten mogten zich niet uit de stad begeven zonder daarvan aan het oudste lid kennis te geven.

De Minister van Justitie beantwoordde de hem door den heer van der Linden gedane vraag toestemmend. Er werd niets meer, dan nu plaats had, voorgesteld. Het sprak van zelf dat men, zich verwijderende, in de vervulling zijner dienst moest voorzien, en omtrent pligtverzaking was bij andere bepalingen voorzien. Nu nog verder te gaan, achtte hij niet wenschelijk. Met betrekking tot de opmerking, aangaande de presidenten, geloofde hij dat art. 30 genoegzaam hierin voorzag, maar bij het reglement van inwendige dienst zou men dit nader kunnen vaststellen in verband met art 30.

Ten aanzien van de amendementen van den heer van Asch van Wijck, zoude hij afwachten de beslissing der Vergadering, nopens de quaestie der vacantie; tegen de overige had hij geen bezwaar, evenwel sloeg hij in het laatste eene gewijzigde redactie voor.

De heer Wichers erkende de gegrondheid der opmerkingen van den heer van der Linden omtrent de verwijdering van presidenten zonder verlof. Hij deed verder nog eenige moeijelijkheden uitkomen, uit de bevoegdheid om zich zonder verlof gedurende acht dagen buiten de stad te begeven voortvloeijende. Hij deelde die mede, opdat de Minister daarin door de reglementen zou voorzien.

De heer van Bosse zeide, op grond van vroegere ondervinding in zijne openbare betrekkingen, zich tegen het punt der vacantie te zullen verklaren. Deze gaf veelal aanleiding tot lang uitstel van afdoening van zaken, en dit ten nadeele van het algemeen belang. Nergens was bij eenigen tak van openbaar bestuur soortgelijke bepaling vastgesteld, en hij zag geen reden om deze voor de regterlijke magt op te nemen.

De heer Mackay verklaarde zich tegen het denkbeeld van vacantie, vooral in het algemeen belang. Nergens werd dan ook dat denkbeeld aangetroffen, zelfs niet bij de Staten-Generaal, die uiteen gingen wanneer er geene werkzaamheden ter afdoening overbleven.

De heer van Eck zag geen bezwaar in het verleenen van vacantie: hij stelde zich echter geen partij in deze zaak: hij gaf echter in bedenking om het woord *vacantien* te veranderen in *vacantie*.

De heer van Asch van Wijck splitste zijn eerste amendement in twee deelen. Het eerste strekte om in de eerste alinea na het woord *mogen* in te voegen de woorden *buiten den tijd der vacantie*, en het tweede om de woorden *hunne woonplaats* te vervangen door *hun vast verblijf*.

De heer de Brauw stelde zich geen partij omtrent de zaak der vacantie. De bewering omtrent het ophouden van regtszaken jaren lang ten gevolge van vacantie kon hij niet toegeven; op zijn hoogst kon er eene verlenging van twee maanden plaats hebben. Het uitstel van zaken lag meer aan gebrek van den noodigen regterlijken bijstand. Voor het publiek belang was geen vacantie, de behandeling van strafzaken ging steeds door; voor het bijzonder belang zag hij geen bezwaar om daarvoor soms eenig uitstel te verleenen. In de vacantie vond hij dit voordeel dat practizijns en leden der regterlijke magt zich gedurende eenigen tijd achtereenvolgens konden verwijderen, en dit niet op verschillende tijden des jaars zouden behoeven te doen. Bij administratien bestond geen vacantie omdat het daarbij het algemeen belang gold.

De heer Thorbecke had met genoegen vernomen dat sommige practizijns en leden der regterlijke magt zich geen partij omtrent de quaestie der vacantie stelden. Voor het behoud der vacantie had men doen gelden de reden dat voor privaat belang alleen de vacantie gesteld was. Waar regt gevraagd en gegeven moest worden was er sprake, meende hij, van publiek belang. Hij kon echter niet inzien dat de Minister van Justitie zich in deze zaak geen partij stelde, na diens verklaring dat voor eene goede administratie vacantie belemmerend was.

De Minister van Justitie deed uitkomen dat hij niets te bestrijden had omdat het amendement omtrent de vacantie weinig of niet toegelicht of aangevallen was. Nu echter die zaak eenen ernstigen aanval had ondergaan, nu verklaarde hij in het publiek belang zich wel degelijk partij te stellen. Het beginsel van vacantie was eene wettelijke stremming van zaken gedurende twee maanden. Hij admitteerde niet dat voor de eene zaak haast, voor eene andere geen spoed vereischt werd; al was het gebruik overoud, het beginsel kon hij niet goedkeuren: wel degelijk stelde hij zich dus ten aanzien van dit onderwerp partij.

De heer van Bosse zeide dat hem zaken bekend waren waarin de vacantie wel degelijk aanleiding had gegeven tot een langdurig uitstel van afdoening.

De beraadslaging daarop gesloten zijnde, werd het eerste amendement van den heer van Asch van Wijck, betreffende de vacantie, in stemming gebragt en daarbij met 52 tegen 12 stemmen verworpen.

Het tweede amendement, betreffende de verandering van de woorden *hunne woonplaats* in: *hun vast en voortdurend verblijf*, werd met 37 tegen 26 stemmen aangenomen.

Het derde amendement, aangaande de aanwijzing der personen, van wie het verlof in de 1ste alinea bedoeld moet uitgaan, werd met 45 tegen 19 stemmen verworpen.

Het gewijzigd art. 27 werd daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 28 werd zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij art. 29, luidende:

» Bij elke arrondissements-regtbank worden hoogstens vijf, bij elk kantongeregt hoogstens vier plaatsvervangers benoemd."

herinnerde de heer van Eck, dat in de gewisselde stukken over dit wets-ontwerp gehandeld was over het al of niet wenschelijke der aanstelling van regters-plaatsvervangers bij de hoven. In de door den Minister bij de memorie van beantwoording dienaangaande ontwikkelde denkbeelden kon hij niet geheel deelen. Vooral was hij tegen het gevoelen, dat de aanstelling van plaatsvervangers bij de hoven bevordering voor de regterlijke ambtenaren bij de lagere regtscollegien zeer zou bemoeijelijken, ziende hij daarin de strekking om de advocaten bij de collegien niet tot de waarneming van betrekkingen bij de regterlijke magt te benoemen. Hij hoopte dat hij zich in die opvatting vergiste. Ook wenschte hij te vernemen of men volgens deze wet te gelijker tijd verschillende betrekkingen bij de regterlijke magt kon bekleeden.

De Minister van Justitie deed den zin zijner door den heer van Eck aangehaalde gezegden nader uitkomen. Hij had niet bedoeld om daar, waar dit gelegen kwam, een lid der balie, die geschikt en bekwaam was, niet tot hooge regterlijke betrekkingen aan te stellen. In dit en vroegere wets-ontwerpen lag dan ook de geest om niet uit te sluiten. Alleen uit een geldelijk oogpunt zou dit welligt eenig bezwaar kunnen opleveren, vooral wanneer het leden der balie betrof, die door hunne werkzaamheden ruime inkomsten genoten. De laatste vraag beantwoordde hij ontkennend.

De heer Dirks wees op de omstandigheid, dat het getal van vier plaatsvervangers bij elk kantongeregt nog te veel was. Vooral bij het wegvallen der emolumenten, waarin de plaatsvervangers deelden, en het niet geldelijk te gemoet komen der plaatsvervangers, zou de keuze moeijelijk wezen. Hij stelde mitsdien voor het getal tot drie te beperken.

De Minister van Justitie deed opmerken dat de plaatsvervangers geen regt op de emolumenten hadden. Het getal van 4 zou niet overal behoeven aangesteld te worden, daar waar het noodig was wegens overdrukke werkzaamheden zou men ook wel in de noodige behoeften kunnen voorzien.

Art. 29 werd daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

In den aanvang der vergadering was bepaald dat na de gewone pause zou gehandeld worden over het voorstel van den heer Dullert, waarover gisteren de stemmen gestaakt hadden. Dit amendement strekte om in de 4de alinea van art. 14 betreffende de onvereenigbaarheid met het lidmaatschap der regterlijke magt, luidende: » elk openbaar bezoldigd ambt, met uitzondering der betrekking, al is zij bezoldigd, van lid, secretaris, of penningmeester van waterschappen, hoogheemraadschappen, dijk- en polderbesturen," alleen te doen luiden: » elk openbaar bezoldigd ambt." Dit voorstel werd alsnu in stemming gebragt, en daarbij met 34 tegen 30 stemmen aangenomen, waarna het aldus gewijzigde artikel zonder hoofdelijke stemming werd goedgekeurd.

Bij de behandeling van art. 30, luidende:

» De presidenten der regterlijke collegien worden, bij verhindering of ontstentenis, vervangen door eenen vice-president of het oudste lid, de leden der arrondissements-regtbanken en kantonregters door regters-plaatsvervangers, naar rang van benoeming.

» Die rang wordt voor de plaatsvervangers der kantonregters door hunne eerste benoeming bepaald."

vroeg de heer van der Linden of de plaatsvervangers bij eenigen duur der waarneming niet het regt moeten hebben op de geldelijke voordeelen van het tijdelijk door hen waargenomen ambt. Zoodanige bepaling meende hij in de wet te moeten worden opgenomen.

De Minister van Justitie deed uitkomen dat de onbezoldigde plaatsvervanger in de aanspraak op bevordering belooning moest vinden. Bezwarend was de waarneming der betrekking niet, mits alleen bij wettige ontstentenis de plaatsvervanger optrad. Het lang vaceren eener regterlijke betrekking kon voor den plaatsvervanger eenige moeijelijkheid opleveren; maar dit wets-ontwerp hield bepalingen in strekkende om in eene vacature spoedig te kunnen voorzien, hetgeen bij de bestaande Regterlijke Organisatie het geval niet was. Wierd het beginsel aangenomen van afstand van het tractement aan den plaatsvervanger, dat zou ook bezwaar opleveren voor het vinden van leden der Staten-Generaal onder de leden der regterlijke magt.

De heer van der Linden bleef bij zijn gevoelen dat degeen die het ambt waarnam ook daarvoor bezoldigd moest worden. Hij gaf den Minister in overweging om in de wet alsnog op te nemen eene bepaling als in de gemeentewet voor het plaatsvervangerschap, althans voor de kantonregters.

De Minister van Justitie gaf te kennen om onderscheidene redenen, die hij opgaf, aan den wensch van den heer van der Linden niet te kunnen voldoen.

De heer van der Linden deed uitkomen dat de plaatsvervangende kantonregters nu geen deel zouden kunnen hebben aan de emolumenten, en dat nu de wet bepaaldelijk opgaf wie bij ontstentenis zou moeten optreden.

Art. 30 werd daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over art. 31 werd beslist te stemmen na afdoening van art. 53.

Art. 32, het laatste der vijfde paragraaph, werd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over de zesde paragraaph *van het beleid der justitie in het algemeen* werden geene algemeene beraadslagingen gehouden.

De artt. 33, 34 en 35 werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 36, luidende:

» Geen regterlijk ambtenaar mag zich regtstreeks of zijdelings over eenige voor hem aanhangige geschillen, of die hij weet of vermoedt voor hem aanhangig te zullen worden, in eenig afzonderlijk onderhoud inlaten met partijen of hare pleitbezorgers of advocaten, noch van hen afzonderlijk onderrigting of schrifturen aannemen.

» Wegens overtreding kan art. 25, wegens herhaling of voortgezette overtreding art. 21 worden toegepast."

stelde de heer Heemskerk Azn. een amendement voor, strekkende om het 1ste lid aldus te lezen:

» De leden van regterlijke collegien mogen zich noch regtstreeks noch zijdelings over eenige voor hen aanhangige geschillen of die zij vermoeden dat voor hen aanhangig zullen worden", enz., gelijk in het wets-ontwerp. Bij de toelichting van zijn voorstel deed hij uitkomen, dat hij hier uitsluitend het oog had op den kantonregter, en betoogde de wenschelijkheid, om op het bestaande omtrent dit onderwerp terug te ko-

men. Daarenboven stond dit amendement in geenen deele in verband met de vraag omtrent de competentie van den kantonregter.

De Minister van Justitie toonde aan, dat dit artikel niet verbood om den kantonregter als conciliateur te doen optreden, gelijk met het amendement werd bedoeld. Afzonderlijk onderhoud met eene der partijen mogt ook niet ten opzigte van den kantonregter toegelaten worden; maar niets belette om zich met beide partijen ter bijlegging van eenig geschil te onderhouden.

De heer Mackay meende dat het artikel juist uitsloot wat de Minister meende te kunnen toelaten.

De Minister van Justitie kon dat niet toegeven, daar de kracht gelegen was in het woord *afzonderlijk*; een afzonderlijk onderhoud kan niet dan met eene der partijen plaats hebben.

De heer van Asch van Wijck dacht dat de zin van het artikel medebragt dat een der regters zich vóór de teregtzitting niet afzonderlijk met partijen mogt onderhouden; daartegen had hij bezwaar.

De heer Heemskerk Azn. gaf nog als zijn gevoelen op dat het voorstel omtrent den kantonregter onpraktisch was, gelijk hij in eenige bijzonderheden aantoonde; vooral was dit het geval met betrekking tot den geringen burger.

De heer van Heiden Reinestein beaamde het voorstel van den heer Heemskerk Azn.; hij kon dit doen ten gevolge van de door hem opgedane ondervinding.

De heer van Eck beantwoordde den heer Mackay, in wiens gevoelen hij niet kon deelen. Met het door den heer van Asch van Wijck geopperde bezwaar zeide hij zich te vereenigen. Het amendement van den heer Heemskerk Azn. achtte hij van gevaarlijke strekking: afzonderlijk onderhoud met ieder der partijen kon niet plaats hebben, zonder het vertrouwen te schokken. Aan den Minister stelde hij voor het artikel eenigzins te wijzigen en het aldus te lezen: at de woorden *eenig afzonderlijk* veranderd wierden in *een*, en de 2de alinea te lezen: »De kantonregter is daartoe alleen bevoegd in tegenwoordigheid van alle partijen of hare pleitbezorgers."

De Minister van Justitie wederlegde de door de onderscheidene sprekers geopperde bedenkingen. Ter voorkoming van den twijfel die uit den inhoud kon ontstaan, wijzigde hij het artikel in dezen zin dat de 1ste alinea aldus zou luiden:

»Geen regterlijk ambtenaar mag zich regtstreeks of zijdelings over eenige voor hem aanhangige geschillen, of die hij weet of vermoedt voor hem aanhangig te zullen worden, met eene der partijen of hare pleitbezorgers of hare advocaten in eenig afzonderlijk onderhoud inlaten noch van hen afzonderlijke onderrigting of schrifturen aannemen."

De heer Heemskerk Az. voegde nog in zijn amendement voor het woord *vermoeden* de woorden *weten of*.

Nadat de heeren van Asch van Wijck en van Eck nog het woord gevoerd hadden, werd het amendement van den heer van Asch van Wijck in stemming gebragt en daarbij met 53 tegen 12 stemmen aangenomen. Het gewijzigde art. 86 werd daarop zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Over art. 87, luidende:

» In alle zaken doet de president hoofdelijke omvraag.

» Bij beraadslaging over regtszaken begint hij met den commissaris of rapporteur; vervolgens brengen de verdere leden, van den jongstbenoemde tot den oudste, en eindelijk hij zelf zijn gevoelen uit.

» Een afwezend lid kan zijn gevoelen niet door een zijner medeleden doen voordragen, noch schriftelijk indienen,"

voerde de heer van Eck het woord. Hij herinnerde er aan dat in de gewisselde stukken werd gewezen op de omstandigheid dat het artikel niet genoegzaam onderscheid maakte tusschen het uitbrengen van advies en van stem. Ten einde dit beter te doen uitkomen wilde hij als 3de lid bijgevoegd te hebben de woorden: » in diezelfde orde heeft de stemming plaats."

De Minister van Justitie antwoordde dat het 2de lid van het artikel volmaakt beantwoordde aan het doel van het amendement. Daartegen zou hij zich dan ook niet verzetten, ofschoon hij het niet noodig keurde.

Het amendement van den heer van Eck werd daarop in stemming gebragt en met 38 tegen 26 stemmen aangenomen.

Het gewijzigde artikel werd daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Artt. 38, 39 en 40 werden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over de IIde afdeeling, *van de regterlijke magt in het bijzonder*, § 1, *van de kantongeregten*, voerde het eerst het woord de heer Meylink, die handelde over de uitbreiding van de regtsmagt van den kantonregter. Hij herinnerde daarbij wat in de algemeene boschouwingen over dit onderwerp werd in het midden gebragt en in het bijzonder over de regtspraak van den lageren regter, welke hij zoo onverdeeld niet kon goedkeuren, gelijk door anderen was geschied, een gevoelen dat hij op de resultaten van zijn onderzoek en de geregtelijke statistiek grondde. Hij trad daarbij in eenige bijzonderheden om dit zijn gevoelen te staven. Uit de door anderen geleverde beschouwingen kon hij niet inzien dat de uitbreiding van de regtsmagt van den kantonregter zich liet aanbevelen. Hij voor zich kon ook niet inzien dat de hier voorgestelde uitbreiding zou leiden tot het bekomen van goed en goedkoop regt. De wet hield vele bepalingen in, die hem deden vreezen dat dit doel niet zou bereikt worden. Vele bezwarende overwegingen had hij tegen het denkbeeld des Ministers; moeijelijk was die werkkring reeds op dit oogenblik en hij zou nog moeijelijker worden bij de gedane voorstellen. Werden hem geene betere dan de opgegevene gronden opgesomd, hij zou het voorstel op dit punt niet kunnen aannemen. Hij kende vele kundige en bekwame personen als kantonregters werkzaam, maar die bijzonderheid mogt er hem niet toe leiden, het beginsel goed te keuren.

De heer Luyben verklaarde zich met onderscheidene bepalingen betreffende de kantonregters te kunnen vereenigen, maar niet met de uitbreiding hunner competentie, waar het gold possessoire vorderingen; hij wees daarbij op de eigendommen van zedelijke ligchamen; soortgelijke vorderingen waren de moeijelijkste, die zich voordeden. Ook de beslissing van het feitelijke van de vraag was bezwarend, aangezien daarbij groote scherpzinnigheid en doorzigt gevorderd werd. Ook vereenigde hij zich niet met de bepaling, dat de kantonregters kennis zouden nemen van vorderingen omtrent gelegd beslag. Een derde bezwaar had hij in de uitbreiding van de bevoegdheid van den kantonregter in strafzaken. De Minister had wel het tegendeel beweerd; maar dit kon hij niet toegeven; vooral was dit het geval met zaken waar boete en gevangenis als straf was gesteld. Eindelijk was de bevoegdheid verkeerd geregeld door den kantonregter op te dragen de beslissing over alle vorderingen tot betaling van grondrenten, tienden, erfpachten en andere schuldpligtigheden van dien aard. De bezwaren tegen deze paragraaph wogen bij hem nog zwaarder na de aanneming van het amendement omtrent de afzetbaarheid en de toekenning der bevoegdheid om zich met de partijen in afzonderlijk onderhoud in te laten.

De Minister van Justitie geloofde dat het goed zou wezen de bijzondere opdragten van den kantonregter te behandelen bij de betrokken artikelen. In dien zin zou hij zijn antwoord inrigten. Hij kon niet toegeven dat de aanneming van de opgegeven amendementen met het karakter van den kantonregter in dit wets-ontwerp gelegd in strijd zou zijn. De verandering die het wets-ontwerp had ondergaan nam het karakter niet weg dat de kantonregter moest zijn regter in kleine zaken. Om daarvan de grenzen te bepalen herinnerde hij op welken grondslag hij de uitbreiding der competentie had gevestigd. Er was beweerd dat daarom geen goed noch goedkoop regt zou gesproken worden. Het aangevoerde door den heer Meylink kon niet als bewijs gelden, want het aantal appellen van vonnissen van kantonregters was niet zoo groot, terwijl dat der regtbanken grooter was. Uit de geregtelijke statistiek viel niet op te maken dat de competentie van den kantonregter niet zou kunnen uitgebreid worden. Nadeelig zou het kunnen zijn voor de zaken die nu in twee instantien behandeld zouden kunnen worden bij appèl, maar deze zaken zouden de minderheid uitmaken; het getal appellen zou betrekkelijk gering zijn, en in de overige zaken zouden de justiciabelen spoediger en goedkooper regt bekomen. De voorgestelde uitbreiding zou, meende hij, in het belang van het meerendeel der justiciabelen zijn. Hij kon dan ook de bedenkingen ingebragt tegen dat stelsel niet als geldig aannemen. Wilde men het alleenregterschap niet in beginsel, dat kon hij begrijpen, maar wilde men dat wel, dan moest men in het belang der regtzoekenden de competentie daarvan niet te zeer beperken.

De heer Meylink beantwoordde den Minister. Hij had alleen gewaarschuwd tegen overdreven lof aan de regtspraak van den kantonregter gegeven, en ook omtrent de appellen een anderen gevoelen voorgestaan, dan de Minister had gemeend. Ook had hij aangetoond dat, in zaken waarin men in appèl zou komen, het regt niet goedkoop zou wezen. Hij achtte zich verpligt dit in te brengen ten einde zijn gevoelen omtrent dit onderwerp wel zoude gekend worden.

Daar niemand meer het woord vroeg, werden de algemeene beraadslagingen over de IIde afdeeling gesloten.

Op morgen zullen de overwegingen over de onderdeelen van die afdeeling aanvangen.

De heer Duymaer van Twist heeft, namens de Commissie belast met het onderzoek van eenige overeenkomsten met inlandsche Oost-Indische vorsten, daaromtrent verslag uitgebragt, zullende over de conclusie nader beslist worden.

De heer van Lynden heeft namens de Commissie, belast geweest met het onderzoek der inlichtingen van den Minister van Hervormde Eeredienst over de opheffing van het Koninklijk collatie-regt, daarover verslag uitgebragt. Over de conclusie daarvan zal mede nader beslist worden.

De heer Poortman heeft aan het slot der zitting verslag uitgebragt namens de Commissie tot onderzoek der laatstelijk ingediende rekening van ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren: de conclusie zal nader behandeld worden.

De heer Nolthenius maakte hierop de opmerking, dat de Centrale afdeeling beslist had, om heden avond in de afdeelingen het wets-ontwerp omtrent het gedistilleerd te behandelen. Hij achtte het noodig, om meer dan eene reden, die behandeling dezer zaak uit te stellen.

De heer van Hoëvell opperde het denkbeeld, om, aangezien er nog vele werkzaamheden, onder andere de begrooting, waren, die dringende afdoening vereischten, de behandeling van het wets-ontwerp betreffende de regterlijke inrigting nog deze week te doen doorgaan, Maandag en Dingsdag der toekomende week te wijden aan het onderzoek van wetsontwerpen in de afdeelingen en dan de overweging der begrooting op Woensdag aan te vangen.

De Minister van Justitie zeide dit laatste voorstel met leedwezen en bevreemding te hebben hooren doen door den heer van Hoëvell, op wiens voorstel in het vorig zittingjaar tot het uitstel der behandeling van het wetsontwerp op de nieuwe regterlijke inrigting besloten was. Later was weder tot uitstel overgegaan: nu weder de zaak afbrekende, zou hij nog een geruimen tijd geslingerd worden eer deze zaak werd afgedaan, waartegen hij zich met kracht moest verzetten. Verleden jaar was de behandeling der begrooting eerst den 28sten November begonnen en op een behoorlijk tijdstip ten einde gebragt. Zeer leed zou het hem doen zoo het voorstel werd aangenomen, onbillijk zou hij dit jegens hem zelven achten, en ten nadeele van het publiek belang.

De heer van Hoëvell herinnerde er aan hoe hij eenigen tijd geleden tegen het nemen van een reces had verklaard juist in het belang der behandeling van het wets-ontwerp betrekkelijk de nieuwe regterlijke inrigting in verband met die der begrooting. Wilde men deze laatste naar behooren overwegen, dan was het te voorzien dat deze overweging lang zou kunnen duren. Om die reden meende hij dat zijn voorstel niet onaannemelijk was.

De heer van Heukelom ondersteunde het voorstel van den heer Nolthenius; de wet op het gedistilleerd was van zeer bijzonderen aard, en verdiende eene langdurige voorafgaande overweging. Het voorstel van den heer van Hoëvell verwonderde hem; onverantwoordelijk zou hij het vinden na het vroeger genomen besluit tot uitstel, de beraadslaging over het wets-ontwerp betreffende de regterlijke inrigting af te breken.

De Minister van Justitie toonde aan wat hij met betrekking tot het ontwerpen van eene wet op de regterlijke organisatie had verrigt; ongeschorst wilde hij de zaak nu afgedaan hebben. Had hij de zekerheid dat na de afdoening der begrooting ook deze wet bij de Eerste Kamer kon worden afgedaan, hij zou zich tegen het uitstel niet verzetten, maar die zekerheid had hij niet. Kon de zaak in dagzittingen niet worden afgedaan, de Kamer moest daaraan dan avondzittingen wijden.

De heer Dullert gaf den heer van Hoëvell in bedenking of zijn voorstel niet wat prematuur was. Aanvankelijk was de behandeling der wet op de regterlijke inrigting niet met spoed gevorderd, in de laatste dagen was dit echter wel het geval geweest. Hij gaf hem in overweging over zijn voorstel eerst op Dingsdag te laten beslissen.

De heer van Hoëvell wijzigde daarop zijn voorstel omtrent het op Maandag en Dingsdag behandelen van wets-ontwerpen in de afdeelingen om dan op zijn voorstel terug te komen.

Het voorstel van den heer Nolthenius werd daarop in stemming gebragt en met 48 tegen 10 stemmen aangenomen.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren. gewassen.	In 24 uren. gevallen.
15	Boven-Rhijn.	*Keulen*,	+ 37.99	+ 2.14	8 ure.	»	0.06
14	Waal.	*Nijmegen*,	+ 8.39	+ 2.17	8 »	»	0.02
14	Neder-Rhijn.	*Arnhem*,	+ 8.45	+ 1.54	8 »	»	0.04
14	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 8.99	+ 1.62	8 »	»	0.03
13		*Maastricht* (brug),	+ 42.79	+ 0.59	8	»	0.04
13	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.26	»	8 »	»	0.03
14		*Grave*,	+ 6.18	+ 1.38	8 »	»	0.03
14	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 1.18	»	3 u. 30 m.	0.46	»
		Brielle L. W.	— 0.46	»	11 u. 45 m.	0.04	»

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

** De Minister van Binnenlandsche Zaken zal, op Dingsdag den 20sten November 1860, des middags ten 12 ure, in een der localen van zijn Departement, onder zijne nadere goedkeuring, bij inschrijving in het openbaar doen Aanbesteden de levering van de navolgende Winkelwaren, Levensmiddelen en Grondstoffen voor de Gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, voor de gedeeltelijke behoeften van 1861, als:

1. Winkelwaren van de 1ste soort voor de Ommerschans;
2. Idem voor de drie Gestichten te Veenhuizen;
3. Winkelwaren van de 2de soort voor al de Gestichten;
4. Tabak, Snuif en Pijpen voor de Ommerschans;
5. idem voor de drie Gestichten te Veenhuizen;
6. 11900 Pond Zout
7. 1188 » Raap-olie
8. 4077 » Patent-olie
9. 25½ Ton Groene Zeep
10. 54006 Pond Friesche Kaas

(6–10: voor al de Gestichten;)

11. 250 Mud Rogge voor het 1ste Gesticht te Veenhuizen;
12. 300 » »
13. 300 » »

(12–13: voor het 2de Gesticht aldaar;)

14. 300 » »
15. 300 » »

(14–15: voor het 3de Gesticht aldaar;)

16. 70 » Inlandsche Boekweit
17. [illegible] Wit-bonte Poolsche tarwe

(16–17: voor het 1ste Gesticht te Veenhuizen;)

18. 75 » Tarwe-zemelen voor de Ommerschans en het 2de Gesticht te Veenhuizen;
19. 280 » Grove Gort, voor de Ommerschans en het 1ste Gesticht te Veenhuizen;
20. 275 » dito, voor het 2de en 3de Gesticht te Veenhuizen;
21. 190 » Groene Erwten, voor de Ommerschans en het 1ste Gesticht te Veenhuizen;
22. 200 » dito, voor het 2de en 3de Gesticht te Veenhuizen;
23. 350 » Boonen, voor al de Gestichten;
24. 1450 Pond Spek, voor de drie Gestichten te Veenhuizen;
25. 1470 Kan Wijn-azijn
26. 385 Pond Zoolleder

(25–26: voor al de Gestichten;)

27. 150 » Overleder, voor de Ommerschans en het 2de en 3de Gesticht te Veenhuizen;
28. 1300 » Wol, voor het 1ste en 2de Gesticht te Veenhuizen;
29. 1000 » dito, voor het 3de Gesticht aldaar.

De Biljetten van Inschrijving moeten, op gezegeld papier geschreven en door de Gegadigden zelven onderteekend, behoorlijk gesloten, vóór of uiterlijk op den 20sten November aanstaande, des voormiddags ten half 12 ure, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage bezorgd zijn.

Biljetten van Inschrijving, die aan het bepaalde bij de Voorwaarden van Aanbesteding niet voldoen, of de zoodanige, waarin bij-voorwaarden of schriftdelgingen gedaan zijn, zullen van de mededinging uitgesloten blijven.

De Voorwaarden van Aanbesteding zijn kosteloos verkrijgbaar aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, bij den Directeur der Gestichten te Meppel en aan de Gestichten zelve, en liggen ter inzage aan de Provinciale Griffien van Noordbrabant, Gelderland, Noordholland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.

De Monsters van de Artikelen, daarvoor vatbaar, kunnen bezigtigd worden bij den Directeur der Gestichten te Meppel, aan de Gestichten zelve, als ook na 12 November eerstkomende bij het Departement van Binnenlandsche Zaken.

's Gravenhage, den 6den November 1860.

De Minister voornoemd,
S. van Heemstra.

Provincie *Zuidholland*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 26sten November 1860, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het leveren en plaatsen van drie Hardsteenen Peilschalen langs de rivier de Oude Maas, te Puttershoek, Oud-Beijerland en Spijkenisse.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland, te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, en bij den Ingenieur P. Caland te Rotterdam.

's Gravenhage, den 27sten October 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Noordholland*.

AANBESTEDING.

Op Donderdag, den 29sten November 1860, des namiddags ten 2½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, worden Aanbesteed:

het onderhoud, in twee perceelen, van Acht Vlotbruggen, eene Dubbele Draaibrug, Pont- en Brugwachterswoningen bij het Noordhollandsch Kanaal, tusschen West-Graftdijk en de Zijperschutsluis, ingaande den 1sten Januarij 1861 en eindigende met 31 December 1863.

De Aanbesteding zal plaats hebben zoo als in Art. 9 van het Bestek is bepaald.

Het Bestek ligt ter lezing aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, aan het Provinciaal Bestuur van Noordholland te Haarlem, en op alle verdere plaatsen, waar de Bestekken van openbare bestedingen ter lezing gelegd worden.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Haarlem, en bij den Ingenieur van den Waterstaat te Alkmaar.

's Gravenhage, 18 October 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Betonning der Eems.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking der *Koninklijke Generale Directie van den waterstaat* te *Hannover* tot voltooijing en uitbreiding der *Eems-betonning* de navolgende nieuwe tonnen zijn gelegd geworden, als:

I. Tot betere aanwijzing van het vaarwater in het *Blinde* of *Randzelgat* der *Wester-Eems*;

1°. eene *Witte ton* aan *den Randzel*, ter vervanging van de middelste der drie aldaar geplaatste *drijfbakens* in 6 vadem diepte bij laag water en op het merk:

» de toren van Uithuizermeede juist ten N. W. van het aldaar aanwezige zoogenaamde Rensumer-boschje, en de beide kapen op de Oostkust van Borkum eene handspaakslengte van elkander;"

2°. eene *roode ton* aan de binnenpunt van het *Meeuwenstaart-zand*, in dezelfde diepte en op het merk:

» de evengenoemde toren eene handspaakslengte ten zuiden van het Rensumerbosch en de Borkumer-lichttoren in het midden tusschen de grootste en kleinste Borkumer kaap."

De vroeger geplaatste *Binnen Meeuwenstaarts-ton W.* 6 is daarentegen opgenomen en de *bonte Randselton W.* 7 tegenover de nieuwe *Roode ton* zooveel digter bij *den Randzel* gelegd, dat zij op hetzelfde merk, slechts iets Noordelijker ligt;

3°. een van eene *korf* voorzien *drijfbaken* aan het *Meeuwenstaart-zand* tegenover de sub 1°. vermelde nieuwe *Witte Randselton* in 4½ vadem water en op het merk: *» de genoemde toren in het midden tusschen het genoemde bosch, en de groote kaap op Borkum, eene boomlengte ten Oosten van den lichttoren aldaar".*

II. Tot juistere aanwijzing van het vaarwater langs de *kleine Emderreede* eene *zwarte ton*, aan de zoogenaamde *Middelplaat* aldaar, tusschen de *zwarte tonnen O. x. x.* en *O. x. x.* 1, in 1½ vadem diepte met laag water, en op het merk: *» Het Hamrichshuis te Nesserland in het midden der twee buitenste molens aan de Oostzijde der stad Emden".*

's Gravenhage, den 23sten October 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

** De Minister van Marine, van voornemen zijnde, op den 26sten November 1860, op de navolgende wijze, onder zijne nadere goedkeuring, te doen Aanbesteden de levering van het benoodigde Munitiebrood en versch Rundvleesch, ten behoeve der equipages van Zr. Ms. schepen en vaartuigen van Oorlog binnengaats, van den 1sten Januarij tot den 31sten December 1861.

Brengt ter kennis van de belanghebbenden:

dat de biljetten van inschrijving, op gezegeld papier geschreven en door de gegadigden zelven onderteekend, uiterlijk op den 26sten dezer maand, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij, behooren te zij bezorgd, als:

voor de levering van versch Rundvleesch, ten behoeve van Zr. Ms. Zeemagt ter reede van Texel en in het Nieuwe Diep, bij den Directeur en Kommandant der Marine te Willemsoord;

voor de leveringen van Munitiebrood en versch Rundvleesch, ten dienste van Zr. Ms. Zeemagt te Hellevoetsluis, bij den Directeur en Kommandant der Marine aldaar; en

voor de levering van versch Rundvleesch, ten behoeve van Zr. Ms. Zeemagt te Vlissingen en op de Schelde, bij den Directeur en Kommandant der Marine te Vlissingen;

dat de gemelde biljetten moeten bevatten duidelijke opgaven van de namen, voornamen en woonplaatsen der inschrijvers en van hunne borgen, zoomede van de prijzen (in schrijfletters), waarvoor men genegd is de levering van het bovengenoemde, overeenkomstig de voorwaarde van aanbesteding, per 100 Ned. pond aan te nemen;

dat inschrijvingsbiljetten, welke niet aan de hiervoor opgegeven vereischten voldoen, waarin bij-conditien vervat, doorhalingen of schriftdelgingen gedaan zijn, van de mededinging uitgesloten zullen worden;

dat, ten voormelden dage en ure, door de genoemde Directeuren en Kommandanten der Marine, ieder voor zooveel zijn ressort betreft, in tegenwoordigheid der gegadigden, de opening der inschrijvings-

billetten en de voorloopige toewijzing aan de minst inschrijvenden zal geschieden; en eindelijk;

dat de bestekken dezer aanbesteding, dagelijks (Zondagen uitgezonderd), van 10 ure des morgens tot 2 ure na den middag, ter lezing liggen ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de bureaux van de Directiën der Marine te Willemsoord, te Amsterdam, te Hellevoetsluis en te Vlissingen, alsmede ter griffien van de heeren Commissarissen des Konings in de provincien Gelderland en Noordbrabant en het Hertogdom Limburg.

's Gravenhage, den 8sten November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Minister van Oorlog, goedgevonden hebbende op Maandag, den 26sten dezer, door de Plaatselijke of Garnizoens-kommandanten op het fort Bath, te Brielle, Breskens en op het fort Frederik Hendrik, te Geertruidenberg, den Helder, Hellevoetsluis, Sluis en Zwolle, onder nadere approbatie van hem Minister, op nieuw de leverantie van het Munitie-brood te doen Aanbesteden, zoowel ten behoeve der Troepen, welke gedurende het jaar 1861 in gemelde plaatsen garnizoen zullen houden, als voor de Garnizoens-infirmerien, aldaar reeds bestaande of nader gevestigd kunnende worden,

Brengt zulks ter kennis van de belanghebbenden en noodigt mitsdien allen, die daarin gading mogten hebben, naar opgemelde Leverantie in te schrijven, hen tevens verwittigende, dat gezegde Aanbesteding zal geschieden op dezelfde voorwaarden, als waarop die van den 25sten October jl. heeft plaats gehad; zullende een Exemplaar van de bedoelde Voorwaarden van den 11den dezer in de Bureaux van de hiervoren genoemde Militaire Autoriteiten ter lezing liggen.

's Hage, den 6den November 1860.

De Casembroot.

OPENBARE AANBESTEDINGEN.

De Inspecteur in de tweede Inspectie van Fortificatien, of, bij zijne afwezendheid, de Kapitein-ingenieur Keiser, in commissie in de stelling bij Heusden, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

1°. het maken van een Verdedigingswerk achter den hoogen Maasdijk bij Hedikhuizen;

2°. het maken van een Verdedigingswerk tegenover de Bernsche hoeven;

3°. het maken van een Verdedigingswerk achter den Elshoutschen dijk.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden op Donderdag den 29sten November 1860, des morgens ten elf ure, in het Logement het Wapen van Amsterdam, bij de Wijksche poort te Heusden, alwaar van den 20sten November 1860 de Bestekken zullen liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den bovengenoemden Kapitein-ingenieur, die op den 28sten November 1860, des voormiddags ten 10 ure, aanwijzing zal doen op de plaats, te beginnen met het onder nommer 1 vermelde werk.

Gedrukte Bestekken van elk der aan te besteden werken zullen van den 20sten November 1860, te Heusden, bij den heer O. Hoogerzeyl, op de Markt, voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

*** De Rentmeester van het Kroon-domein, kantoor Culenborg, maakt bij deze bekend, dat onder nadere goedkeuring zal worden Aanbesteed het aanleggen van drie Perpendiculaire Kribben, op den Linkeroever van de rivier de Lek, langs den Lazaruswaard boven Culenborg; op Vrijdag den 23sten November 1860, des namiddags ten twee ure in het Veerhuis te Culenborg. De aanwijzing zal geschieden op den Lazaruswaard, ten zelfden dage, des voormiddags ten tien ure. De Bestekken worden ter lezing gelegd op de daartoe gebruikelijke plaatsen.

De Rentmeester voornoemd,
J. C. F. van Hoytema.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Op heden den dertienden November 1800 zestig, ten verzoeke van *Johanna Maria Nolte*, ook wel genaamd *Noltee*, huisvrouw van *Adrianus Hendrik Pesant*, vroeger wonende in de Soetesteeg, thans in de Boompjes te Rotterdam, bij beschikking van de Arrondissements-regtbank te Rotterdam van den 27sten Februarij 1860, op het afschrift geregistreerd, vergunning bekomen hebbende om kosteloos haren man bij openbare dagvaarding op te roepen op een termijn van drie maanden; ten deze domicilie kiezende bij den Procureur *Jan Jurie Scheffer*, wonende en kantoor houdende in den Oppert, wijk 6, n°. 227, te Rotterdam, en die voor haar is occuperende, en uit krachte van een Vonnis van voornoemde Regtbank van den 24sten October 1860, op het afschrift geregistreerd,

Heb ik *Johannes Ignatius Adrianus Raijers*, Deurwaarder bij voornoemde Regtbank, wonende in den Oppert, wijk 6, n°. 67, te Rotterdam, gepatenteerd, mij vervoegd: 1°. in het Geregtsgebouw aan het Haagsche Veer ter dezer stede, en aldaar aan de voorname deur der Vergaderplaats, en 2°. naar het Gemeentehuis alhier, en aldaar op het daarvoor bestemde bord te dier plaatse aangeplakt eene openbare Dagvaarding, waarbij ten derden male is opgeroepen *Adrianus Hendrik Pesant*, Gezagvoerder van het Barkschip genaamd *Ridderkerk*, gewoond hebbende te Rotterdam, doch wiens tegenwoordig verblijf in onbekend, om te verschijnen ter teregtzitting van meergemelde Regtbank, gehouden wordende in het Geregtsgebouw aan het Haagsche Veer te Rotterdam, op Woensdag den zesden Maart achttien honderd een en zestig, des voormiddags ten elf ure, als wanneer zal worden geconcludeerd;

aangezien de Requirante met genoemden haren Man te Rotterdam den 31sten Augustus 1853 is gehuwd;

aangezien haar man als Gezagvoerder van en met het Nederlandsch Barkschip *Ridderkerk* op den negenden Mei 1856 naar Oost-Indie is vertrokken en aldaar behouden is gearriveerd, en vervolgens van Pasaroeang den 20sten December van datzelfde jaar de terugreis naar Nederland heeft aangevangen; doch dat na dat vertrek, noch van dien bodem, noch van iemand van de equipage iets naders is vernomen; zoodat het buiten eenige bedenking is, dat hetzelve schip met man en muis is vergaan;

aangezien er alzoo meer dan drie jaren na dat vertrek zijn verloopen, waardoor er grond bestaat, om naar aanleiding van artikel een van de wet van 9 Julij 1855 (*Staatsblad* n°. 67) voornoemden *Adrianus Hendrik Pesant* bij drie opeenvolgende Dagvaardingen op te roepen; ten einde, nadat op de derde Dagvaarding noch de afwezige, noch iemand voor hem is opgekomen, die behoorlijk van zijn aanwezen doet blijken, van voornoemde Regtbank vergunning te bekomen om een ander huwelijk aan te gaan.

Dat bij Vonnis van meergemelde Regtbank, bij niet-verschijning van den Gedaagde of van iemand die van zijn aanwezen doet blijken, verstek zal worden verleend, en voor het profijt daarvan, aan de Requirante zal worden vergund om een ander huwelijk aan te gaan; met veroordeeling van den Gedaagde in de kosten van den Processe.

Wijders heb ik Deurwaarder mij vervoegd aan het Parquet van den Edel Achtbaren Heer Officier van Justitie bij meergemelde Regtbank, aldaar Exploit doende en sprekende met den Edel Achtbaren Heer Mr. *J. H. W. Swellengrebel*, Officier van Justitie, die het origineel met *gezien* heeft geteekend, en aldaar kopij gelaten van dit Exploit, waarvan de kosten zijn in debet.

Raijers, *Deurwaarder*.

Gezien door ons Officier van Justitie bij de Arrondissements-regtbank te Rotterdam, heden den 13den November 1860. (Get.) *Swellengrebel*.

Geregistreerd te Rotterdam, den dertienden November 1800 zestig, deel 82, folio 45 verso, vak 3, een blad, geen renvooi. Debet voor regt f 0.80, voor 38 opcenten f 0.305, te zamen een gulden tien en een halve cent. De Ontvanger, (get.) *van Berkel*.

[Kosteloos.]

*** Overeenkomstig Artikel 1082 van het Burgerlijk Wetboek, worden bij deze Opgeroepen de onbekende en bekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer *Jan Fauël Theodoruszoon*, in leven Genees-, Heel- en Verloskundige, Koopman en Winkelier, gewoond hebbende te Sommelsdijk, en aldaar op den 2den Julij 1860 overleden, om op Woensdag, 19 December 1860, des voormiddags ten elf ure, te verschijnen op den Doele te Sommelsdijk, ten einde de Rekening en Verantwoording van het beheer in gemelde Nalatenschap aan te hooren, hunne schuldvorderingen over te leggen en vervolgens, indien er geen verzet zal geschieden, uitdeeling te ontvangen, voor zoover de staat der Nalatenschap zal toelaten.

[*Herhaalde plaatsing ter verbetering eener misstelling.*]

Bekendmaking ingevolge Art. 31 *van het Wetboek van Koophandel.*

Bij notariele Acte, op den 12den November 1860 te Rotterdam gepasseerd, is tusschen de ondergeteekenden overeengekomen om de tusschen hen bestaan hebbende Vennootschap, onder de Firma van *Plemp & C°.*, te Ontbinden, welke ontbinding wordt gerekend te hebben plaats gehad den 1sten Mei 1860. Zullende de zaken der voorschreven Vennootschap door den Tweeden onderteekende voor zijne privé-rekening onder dezelfde Firma worden voortgezet zonder dat de Eerst-ondergeteekende zal kunnen geacht worden eenigzins daarin zijn betrokken.

Paulus Plemp.
Pieter Plemp.

AANKONDIGINGEN VAN BOEKWERKEN enz.

GOEDKOOPE SCHOOL-BOEKHANDEL & DRUKKERIJ

MENSING & DE KONING,

Hoogstraat 5-386, te Rotterdam.

Recommanderen hunnen SCHOOL-BOEKHANDEL enz. in de gunstige attentie van Gemeentebesturen, Onderwijzers enz. Schoolboeken, School-schrijfboeken, Papieren en alle verdere Schoolbehoeften, zijn in ruimen voorraad voorhanden en worden tot de *allergoedkoopste prijzen*, bij solide en nette artikelen, met den meesten spoed afgeleverd.

☞ Schoolschriften, goed papier, van f 3.50, f 4, f 4.25 enz. de 100, netjes opgemaakt in gedrukte, marmer, of ruitjes-chitsomslagen. Schrijf- & Postpapieren, van af f 2, f 2.25, f 2.50, f 3 tot f 6 enz. den riem.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Donderdag 15 November 1860.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. Werkelijke Schuld.	2½	62¾	62 13/16	—
Dito dito	3	75¼	—	—
Dito dito	4	97⅜	97½	97⅜
Handel-maatschappij		129¾	—	—
Spanje	1¾	40 1/16	—	—
Binnenlandsche	3	47½	—	—
Portugal, oude.	3	44¾	—	—
Rusland, oude	5	101¾	—	—
Nieuwe	5	101½	—	—
Hope	4	—	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	96¼	96⅜	—
Leening 1860	4½	89⅞	—	—
Oostenrijk, Metalliek	5	46	46 5/16	46⅛
Dito	2½	24 13/16	—	—
Zilveren	5	67½	—	—
Nationalen	5	53¼	53 7/16	53 5/16

Londen, Consols.	93	Antwerpen, Metalliek.	56⅜
Spanje	—	Spanje	48⅝
Parijs, Fr. rente	69.80	Weenen, Metalliek.	—
Spanje	48⅛	Wissel Londen.	—

Te Weenen is wegens feestdag geene beurs gehouden.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DBUKKERIJ.